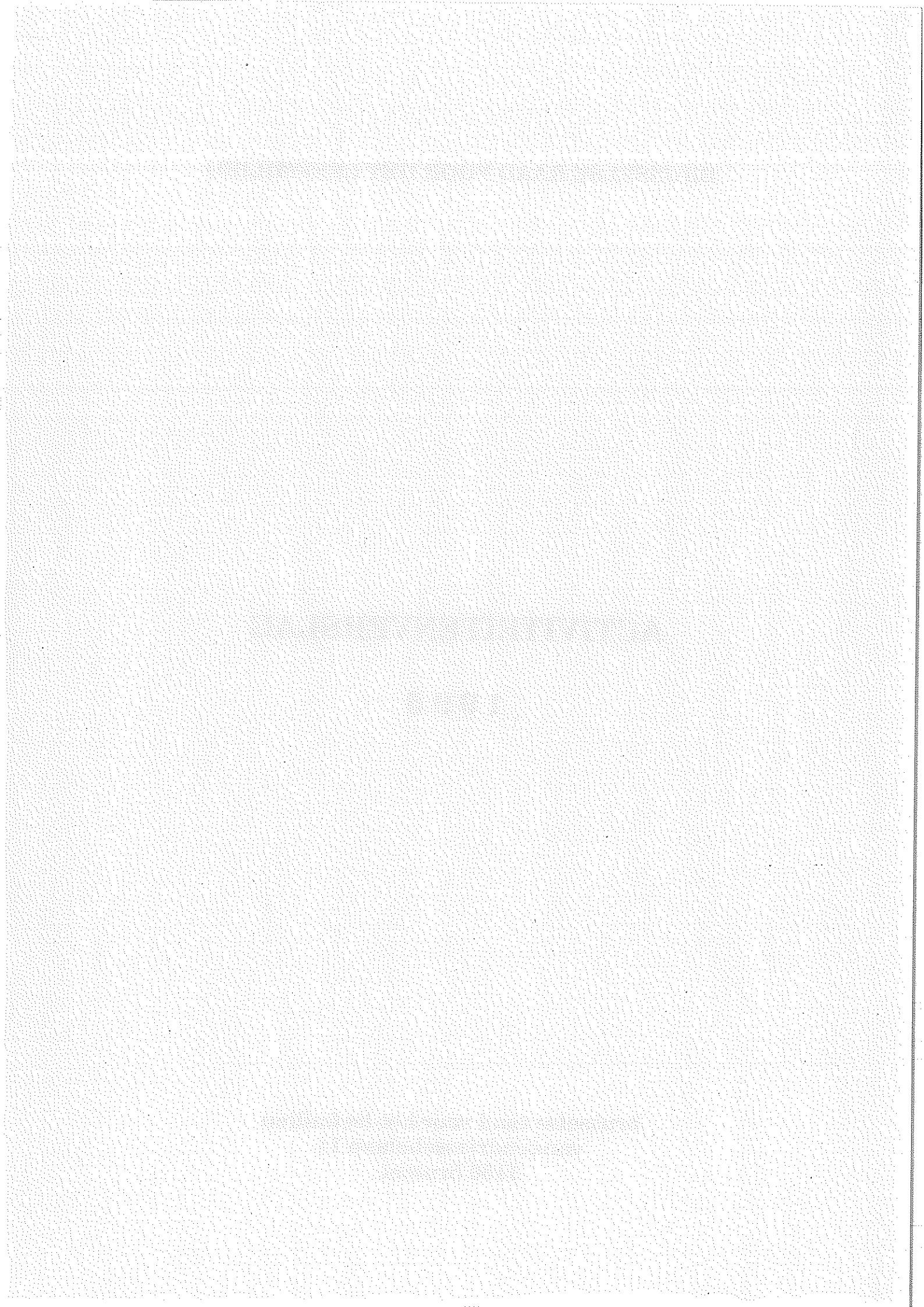

BRUSSELSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU

ACTIVITEITENVERSLAG

1 9 9 5

**brusselse raad voor het leefmilieu
vandendriesschelaan 11
1150 brussel**

BRUSSELSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU - BRAL

Tweëntwintig jaar geleden gingen een aantal Vlamingen, in plaats van de stad te ontvluchten, zich van korter bij bezig houden met haar ontwikkeling. Met voor Brusselaars niet onbekend klinkende campagnes als *Chiconville* en *Uw stad is verkocht*. Dezelfde lijn wordt vandaag doorgetrokken met "speculatieve" acties rond Hotel Central.

BRAL blijft echter vooreerst een koepelorganisatie van mensen en groepen die actief willen inwerken op het Brusselse stadsmilieu. Geen woordenkramerij, maar denken en doen.

De doelstellingen van BRAL volgens de statuten, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 31 augustus 1993:

De doelstelling van BRAL is de zorg voor het leefmilieu in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het wil de bewoners aanzetten om hierover zelf te beslissen. BRAL wil via coördinatie, hulp, eigen initiatief en het verlenen van advies:

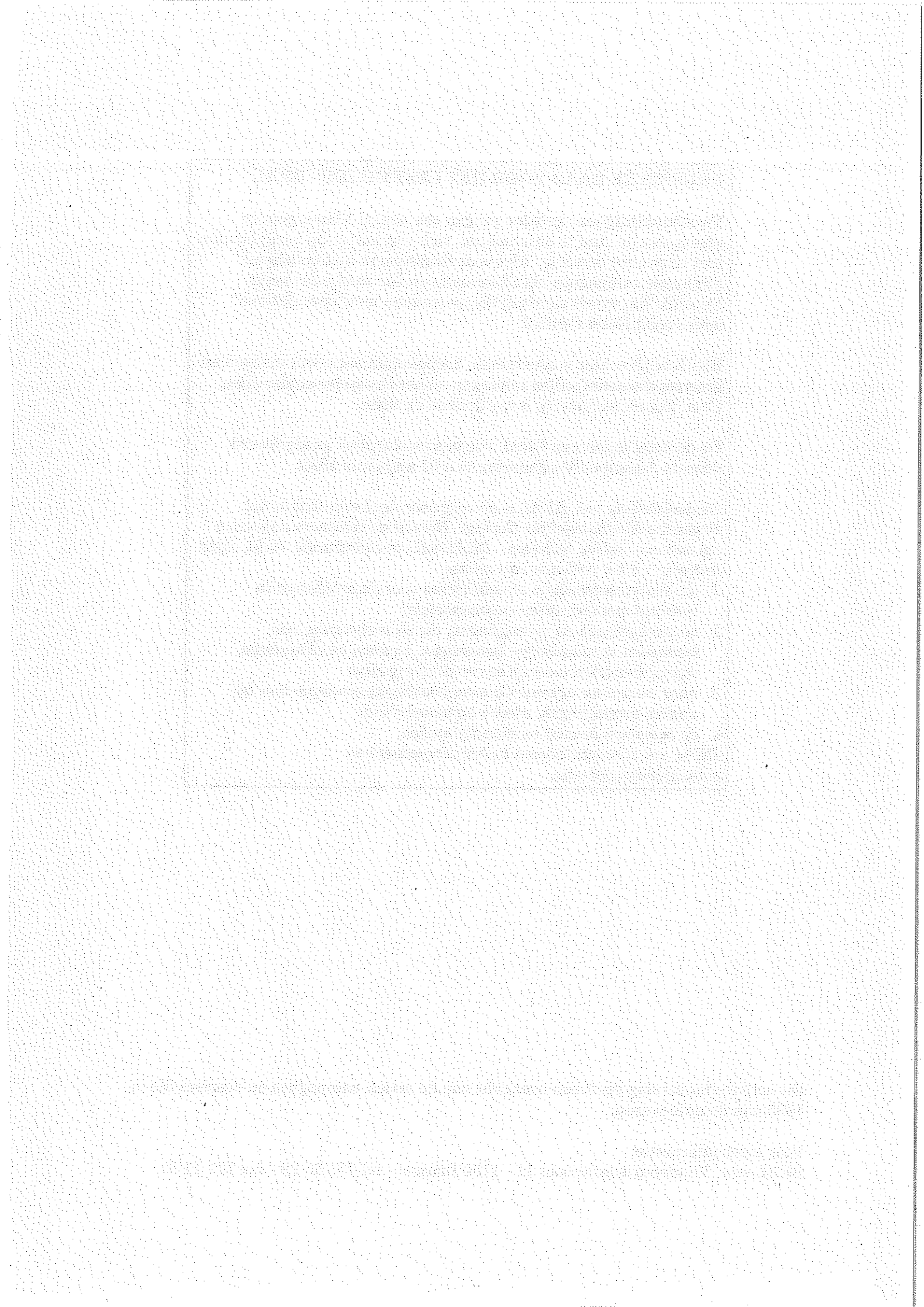
- 1. de Nederlandstaligen sensibiliseren voor de problemen in verband met leefmilieu en stadsbeleid;*
- 2. de werkgroepen en verenigingen, die de verbetering van leefmilieu en stadsbeleid behartigen, steunen en stimuleren, vooral in wijken waarop zware dreiging rust;*
- 3. naar buiten toe optreden als volwaardig gesprekspartner bij andere verenigingen, alsook bij de overheid;*
- 4. de bewoners bewust en mondig maken.*

BRAL zal zijn actie voeren in het perspectief van samenlevingsopbouw.

Dit activiteitenverslag geeft een overzicht van de acties, campagnes en dossiers die in 1995 aan de orde waren.

Voor meer informatie:

BRAL vzw, Vandendriesschelaan 11 - 1150 Brussel - tel 771 65 29 - fax 771 11 81

Wie het over de Brusselse Raad voor het Leefmilieu heeft, heeft het eigenlijk over Brussel zelf. De hoofdstad is BRAL troetelkind. Wij houden er zielsveel van, maar moeten het regelmatig op de vingers tikken als het weer eens de verkeerde kant wil opgaan. En Brussel is een lastig en hardleers kind.

Brussel is aangetast door een aantal kankers, lelijke plekken die het slachtoffer zijn van langdurige, meestal speculatieve, leegstand, verkrotting, stukjes - soms grote stukken - oud gemengd stadswefsel waarvoor promotoren grootschalige, meestal monofunctionele tabula-rasaplannen hebben.

De aanpak van die lelijke plekken, die stadskankers zoals ze ondertussen algemeen genoemd worden, was in 1995 een van centrale thema's van de BRAL-werking.

Dit uitte zich in verschillende projecten:

BUURTONTWIKKELING SINT-JOOST

BRAL heeft een dubbele opdracht vanwege het Brusselse Gewest: renovatieadvies en geïntegreerde wijkontwikkeling. Dit heeft voordelen voor beide activiteiten. Via de wijkontwikkeling bereiken we mensen die geen beroep zouden doen op een dienst rond renovatie. En mensen die willen renoveren, zien dat hun investering niet de enige is of zal zijn in hun wijk en kunnen we betrekken bij de initiatieven inzake wijkontwikkeling. De werking is goed ingebed in de plaatselijke overheid. Er is een overeenkomst met de gemeente.

individueel renovatieadvies

Via huisbezoeken werkt BRAL complementair aan de gemeentelijke informatiediensten. Er is een speciale

band met de dienst huisvesting "Mieux se loger-Beter wonen".

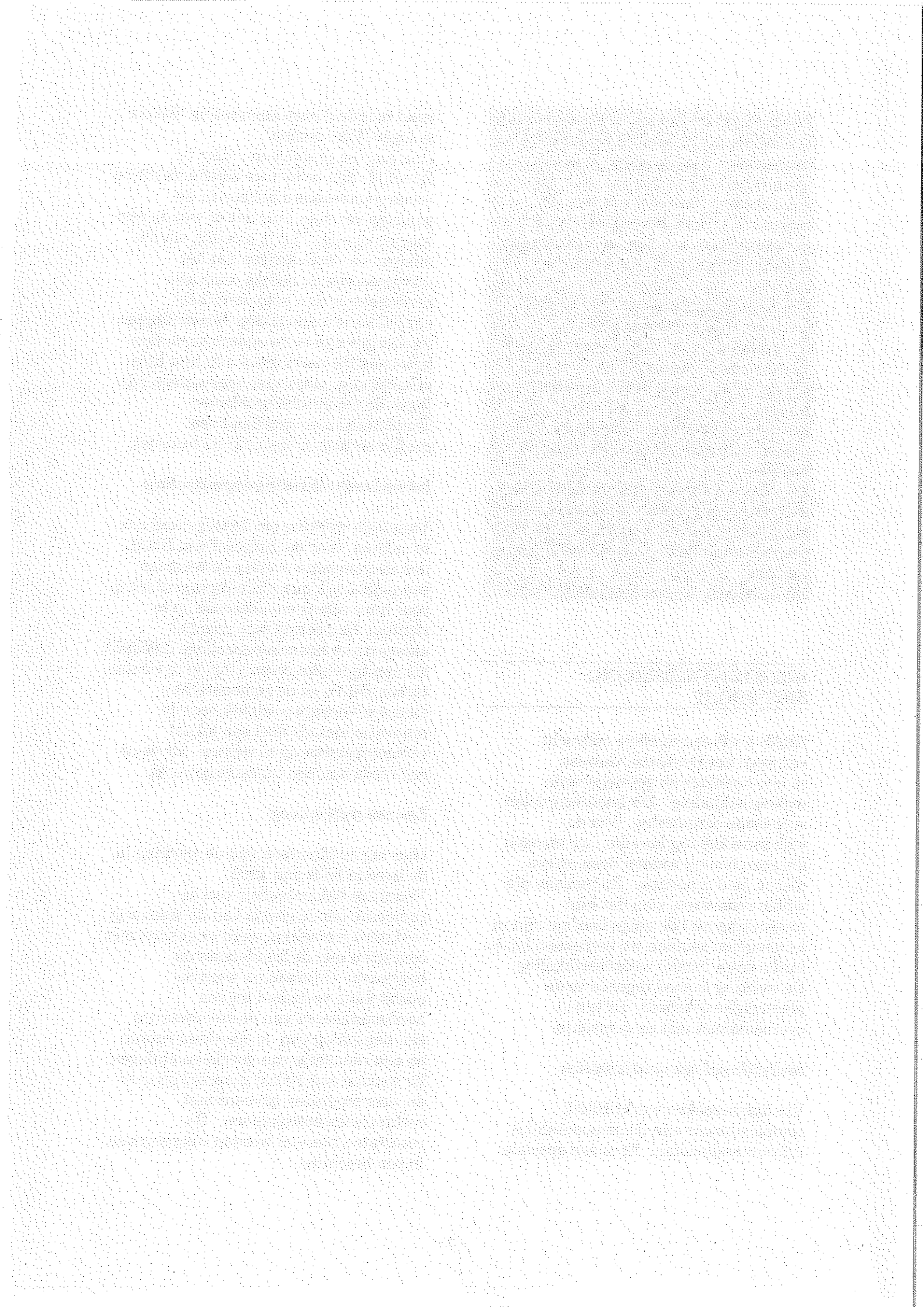
Drie soorten problemen vallen op. Enerzijds zijn er nieuwe eigenaars die zo zwaar geïnvesteerd hebben in de aankoop van hun huis dat er weinig rest voor renovatie. Het is moeilijk om die mensen zo ver te krijgen dat het uitvoeren van de nodige renovatie rendabeler is dan het voorzichtig aanpakken van de nodige herstellingen. Anderzijds zijn er de oudere eigenaars-bewoners die emotioneel aan hun huis gehecht zijn, maar niet opgewassen zijn tegen de technische problemen. Tenslotte zijn er opvallend veel conflicten tussen eigenaar en huurder.

lokaal ontwikkelingsagentschap

Vanuit de werking om de leegstand aan te pakken, is er op initiatief van BRAL met de gemeente overleg geweest om een plaatselijk ontwikkelingsagentschap voor huisvesting en renovatie op te richten. Een eerste stap was het akkoord van het schepencollege (20/9/95) om een tijdelijke vereniging op te richten tussen BRAL en de gemeentelijke diensten verantwoordelijk voor de renovatie met als doel een lokaal verhuurkantoor op te richten. Er werd ook reeds aan een huisstijl gewerkt.

Leuvensesteenweg

Hier lag de klemtoon van de werking in de tweede helft van 1995. Vanuit de bekommernis van de gemeente om de gevels van de steenweg te (laten) renoveren, werd er gestart met contacten met de handelaars en bewoners. Uiteindelijk werd de doelstelling verruimd tot een herdynamiseren van de steenweg via een heraanleg van de openbare ruimte en een renovatie van gevels en etalages. Er werden een 100tal gesprekken over de woonomgeving gevoerd met rechtstreeks betrokkenen. De resultaten hiervan worden weergegeven in een brochure.

Het is geen klassieke stedenbouwkundige brochure geworden; er worden geen pasklare oplossingen naar voor geschoven. De mensen worden aan het woord gelaten, met hier en daar een objectieve aanvulling vanuit onze deskundigheid of ons opzoekingswerk. De brochure werd aangevuld met kaartmateriaal, waarin ook 2 blinde kaarten om de mensen de kans te laten zelf te tekenen, te schrappen en aan te vullen.

Dit materiaal werd aan de betrokkenen bezorgd en 2 weken later, op 14 december, officieel voorgesteld in de Marignan, een oude filmzaal op de steenweg. Het werd een unieke avond: iets tussen een vergadering en een receptie. Iedereen kon de micro krijgen om de sfeer even te onderbreken en zijn voorstel te formuleren; een formule die door de ruim 100 aanwezigen bijzonder werd gemaakt.

De ideeën liggen nu op tafel. Het is nu aan de bewoners en handelaars om initiatieven te nemen. BRAL staat ter beschikking om hen hierin te helpen.

festi-agera

BRAL werkte mee aan dit democratisch en kritisch feest op zondag 15 oktober in Claridge, een oude filmzaal op de Leuvensteenweg, en hield er een stand met discussiemateriaal over de evolutie van de openbare ruimten en binnengebieden van de gemeente.

wijkcomité's

BRAL volgt actief 4 wijkcomité's in Sint-Joost, telkens vanuit hetzelfde uitgangspunt, namelijk de technische, strategische en informatieve ondersteuning van de bewoners die positief met hun omringende stadsruimte willen omgaan.

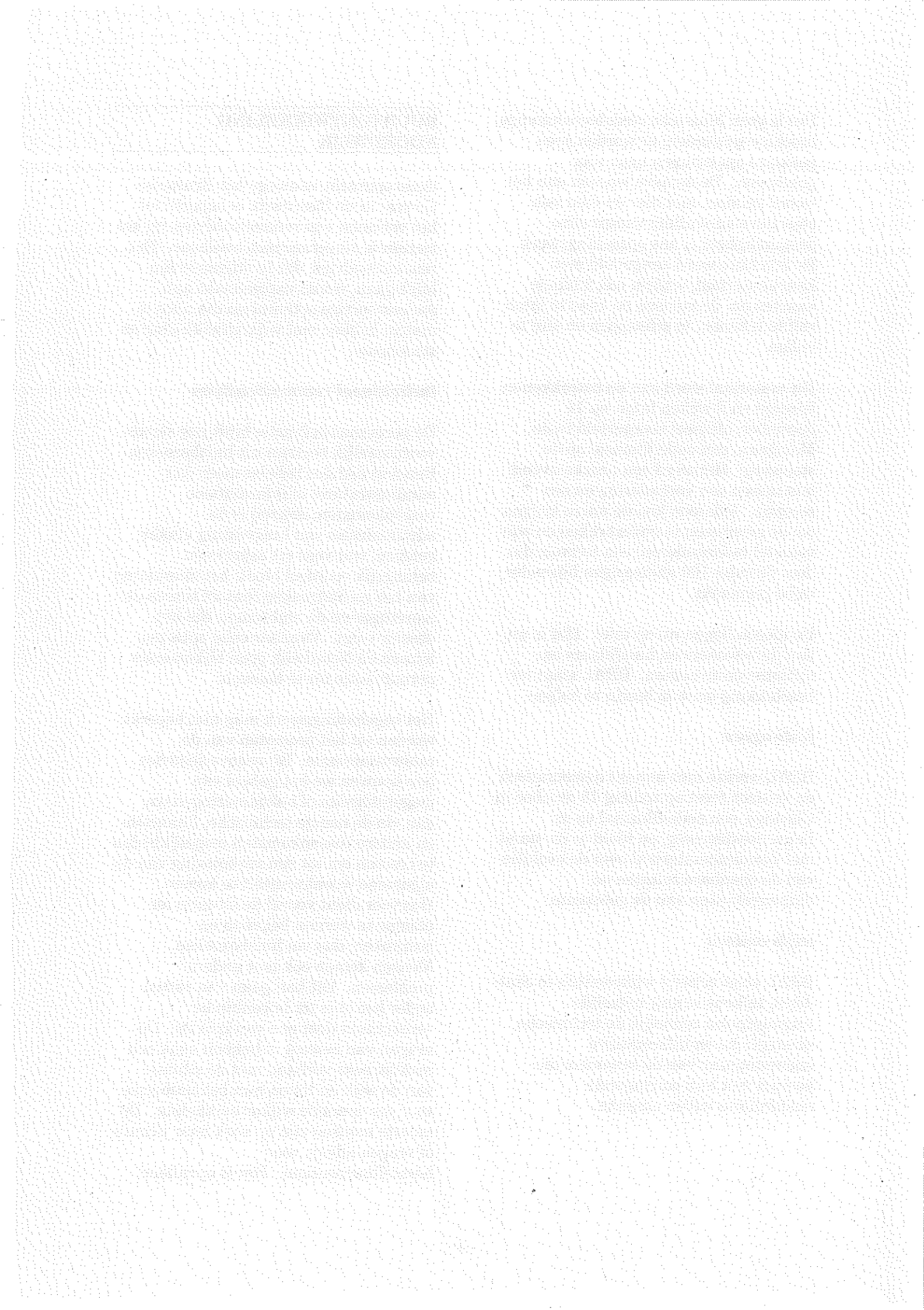
BUURTONTWIKKELING NOORDWIJK

Onze opdracht vanwege het Brusselse Gewest in de Noordwijk is beperkt tot het verlenen van renovatieadvies; op het terrein is dit echter niet haalbaar. Het renovatieadvies, dat in stijgende lijn blijft gaan, wordt vastgehaakt aan anderssoortige activiteiten die alles te maken hebben met wijkontwikkeling en stedenbouw.

individueel renovatieadvies

De permanentiefunctie blijft nog steeds voornamelijk bestaan uit huisbezoeken. Renovatieadvies behelst meer dan administratieve of informatieve tussenkomsten; daarbij is de administratie van huisvesting vlakbij gelegen, wat voor dit aspect een belangrijk voordeel biedt: het stimuleren van het rechtstreekse contact tussen de aanvrager en de ambtenaar die het dossier volgt. Vandaar onze optie om binnen de Noordwijk geen bijkomende permanentie uit te bouwen.

Het begeleidingswerk mag niet beperkt worden tot het promoten van de renovatiepremie. Bij renovatieadvies beschouwen we het geheel van mogelijkheden of belemmeringen om dan via de nodige technische, financiële en andere tussenkomsten mogelijkheden te creëren om tot een verbetering van de algemene woonkwaliteit te komen. Hiervoor dient vooral de situatie ter plaatse te worden bekeken en besproken; dus via huisbezoeken. Mensen komen ook met andere problemen. Dit kan gaan van ratten onder het huis tot burenhinder veroorzaakt door een werkplaats. De vragen van bewoners hebben vaak een rechtstreeks verband met de situatie van de wijk en tonen hun bekommernis voor een gezonde wijkontwikkeling. De meeste mensen zijn op zoek naar firma's of vragen advies voor herstellingswerken. Het is opvallend

dat steeds minder huurders en steeds meer kandidaat- of kersverse kopers op onze hulp beroep doen.

renovatieadvies naar verenigingen

De Huurdersunie blijft een geprivilegieerd partner binnen de Noordwijk. BRAL volgt de déléguésvergaderingen waar we vragen met betrekking tot renovatie, stedbouw, vergunningen, toelagen en planning rechtstreeks kunnen beantwoorden.

BRAL begeleidde de permanente zoektocht naar huizen voor de leden van de Huurdersunie. Dit leverde resultaat op. De potentiële kandidaat wordt van bij het begin begeleid. De technische toestand en mogelijkheden tot renovatie worden bekeken. De Huurdersunie heeft immers een roulerend fonds voor renovatiewerken ter beschikking. Gezien de grote vraag naar een grondige opvolging op dit niveau werd gewerkt aan de voorbereiding van een renovatievereniging.

Parvisgroep

Een moeilijke bevalling... Een bewijs temeer dat het heel wat energie vraagt om in de volksbuurten op te boksen tegen een zeker defaitisme en ontgoocheling. Er werd kaartmateriaal uitgewerkt, een belangrijk instrument in het op gang brengen van de discussie en de werking rond stedbouw in dit stadsdeel. Dit is grondig besproken in de beheerraad van BRAL en met de werkers van de partnerorganisaties uit de buurt.

bewonersvergaderingen

Mede dank zij de inzet van een bijkomende werkracht vanuit RISO werd het mogelijk om in 2 buurten bewonersvergaderingen op gang te trekken.

In de Harmoniebuurt werd opnieuw een bewonerscomité opgericht. "Nieuwe" bewoners zitten er rond de tafel met

"oudere" bewoners "die het allemaal nog hebben meegemaakt". Voor het eerst sinds jaren zien we hier weer een positieve dynamiek niettegenstaande de zware problemen van speculatieve leegstand in de wijk. In de eerste plaats wil men werken aan een prioriteitenprogramma voor de directe woonomgeving.

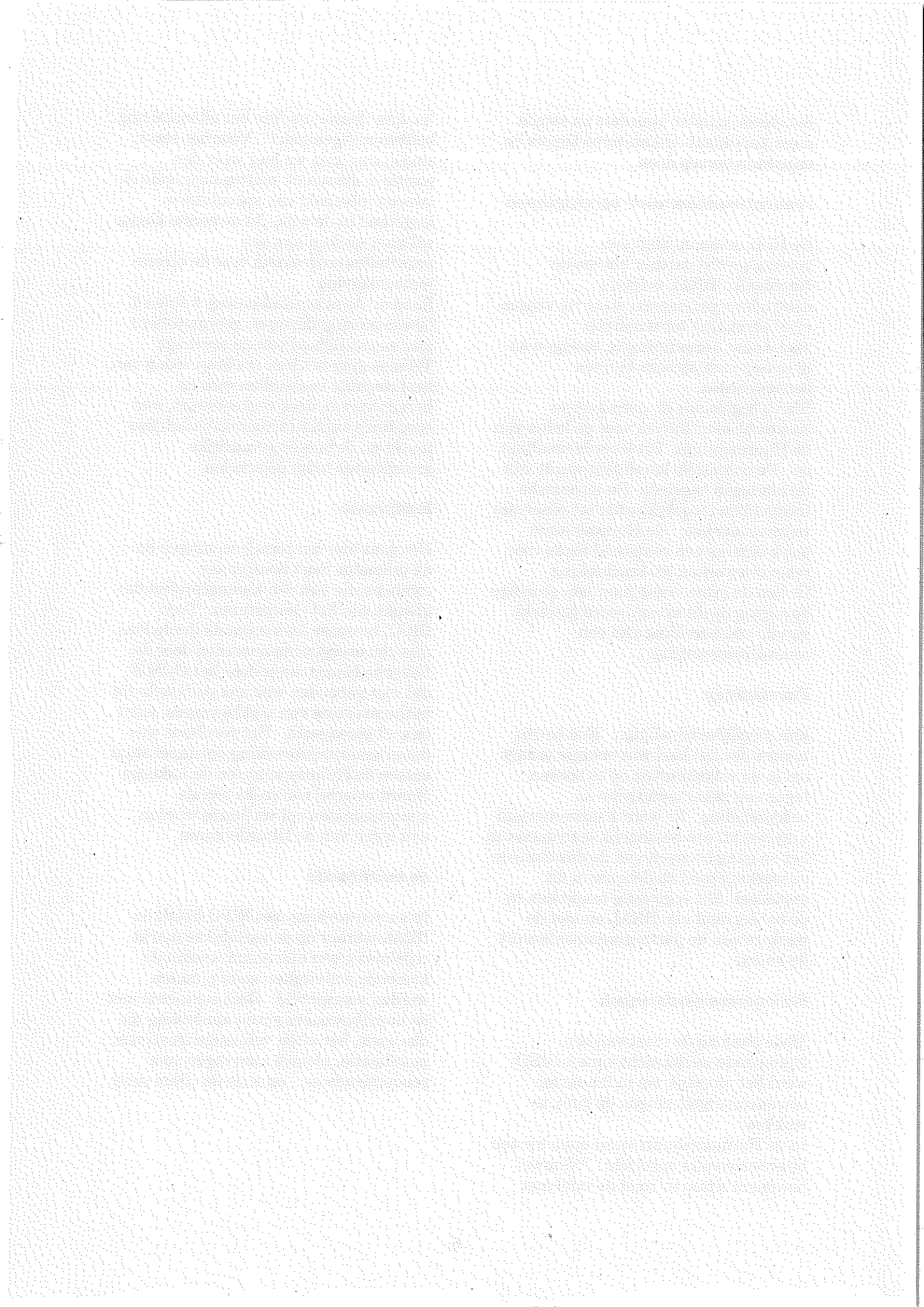
Rond de Antwerpsesteenweg werden 2 bewonersvergaderingen georganiseerd met aanwezigheid van de overheid. Telkens ging het hier om bespreking van heel concrete voorstellen voor de heraanleg van deze verkeersader, met specifieke aandacht voor de wekelijkse markt en de eerder gevaarlijke kruispunten nabij de scholen.

Batipromo

Het gaat hier om sociale woningen die de promotor moet bouwen ter compensatie van een kantoorproject dat afwijkt van het Gewestplan. Toen BRAL te weten kwam dat de derde fase niet zou overgenomen worden door de Lakense Haard maar door het OCMW, dat niet gebonden was aan de belofte tot herhuisvesting van wijkbewoners, werd er snel gereageerd. Het resultaat was dat er een samenwerking op stapel staat tussen de Huurdersunie en de Lakense Haard waarbij een reeks sociale appartementen zal verhuurd worden aan leden van de Huurdersunie.

de marktactie

In samenwerking met RISO houdt de BRAL-werker op de wekelijkse markt regelmatig een info-stand waarin de komende activiteiten en/of plannen worden voorgesteld. Deze contacten met de buurtbewoners geven aanleiding tot discussie, het uiten van enige frustratie, mobilisatie, nieuwe aanvragen voor renovatieadvies... en zo is de cirkel rond.

SCHOLENPROJECT "HIER WOON IK"

Het gaat om een tweetalig educatief pakket rond veiligheid en renovatie in huis, gericht naar de laatste leerjaren van het lager onderwijs. Aan de hand van een maquette van een gezond en slecht huis en een brochure kan er op een originele en levendige manier les gegeven worden. De kinderen krijgen nadien een vragenlijst mee naar huis om samen met hun ouders na te denken over hun eigen woning en woonomgeving.

Het materiaal werd in 2 klassen in de Noordwijk uitgeprobeerd en na overleg met leerkrachten en technici bijgewerkt, zodat het op nogal wat bijval kan rekenen bij het onderwijzend personeel. Er waren tevens werfbezoeken aan Jeugd en Stad en een persconferentie. Op het einde van het jaar werd met alle betrokken partijen het project geëvalueerd. De vraag naar dergelijk lesmateriaal is er, het project is klaar om doorgespreeld te worden naar andere scholen in de Noordwijk, maar ook in Sint-Joost-ten-Node. Daarna kan het ter beschikking gesteld worden van andere lagere scholen in Brussel.

HOTEL CENTRAL

In januari 1995 werd het huizenblok met het Hotel Central rechtover de Beurs tien dagen bezet door de actievoerders van de "Stichting Open Deur". BRAL steunde deze actie die een protest was tegen de dreigende afbraak van het huizenblok en de leegstand en speculatie in het centrum.

De actieweek ging van start met de uitreiking van de Gulden Slopershamer. Dagelijks werden in het Hotel Central debatten en activiteiten georganiseerd over speculatieve leegstand in Brussel, de daklozenproblematiek, en de toekomst van het huizenblok zelf. De

Burgemeester, bevoegde schepenen en ministers kwamen in het gekraakte pand verklaringen afleggen die in de lijn lagen van de eisen.

Ondertussen verrichten de bezetters instandhoudingswerken zodat het aftakelingsproces van het blok dat nu ongeveer 8 jaar leegstaat, gestopt werd. Ook de buitenkant van het huizenblok werd aangepakt: de dikke lagen affiches werden door de actievoerders, omwonenden en sympatisanten van de gevels verwijderd. Sindsdien ziet de Stad erop toe dat er tegen de gevels van leegstaande panden in stadscentrum geen affiches meer geplakt worden.

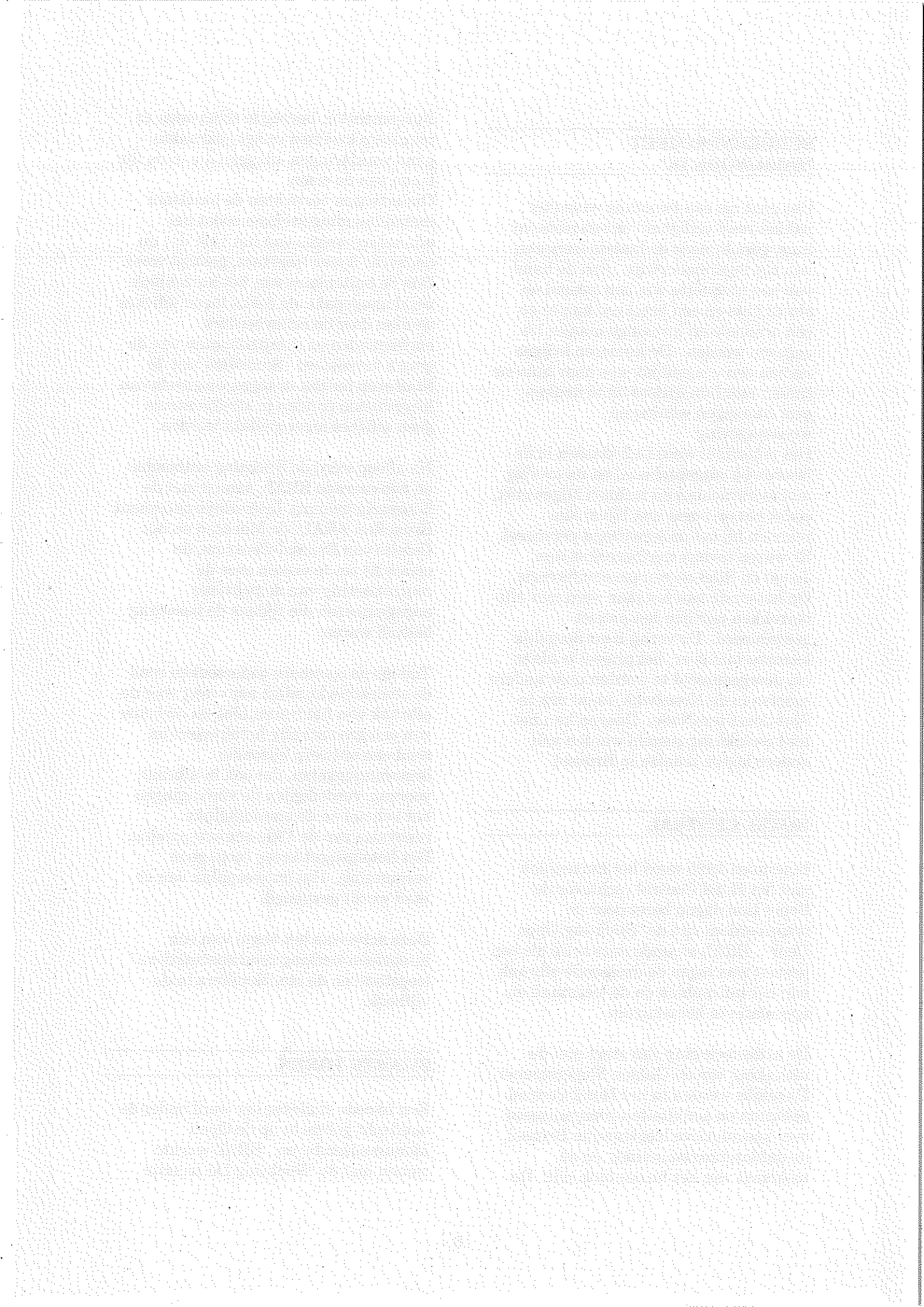
Na afloop werd de Stichting ontbonden en aanvaardde BRAL, samen met de Beursschouwburg, Inter-Environnement Bruxelles, ARAU, de Markten en het Comité van Brussel-Centrum, de opdracht om te waken over de concretisering van de politieke engagementen die tijdens de bezetting beloofd waren.

Tijdens de openbare onderzoeken rond de stedenbouwkundige aanvraag voor de afbraak van het huizenblok en de bouw van een grootschalig hotelproject en rond een ontwerp bijzonder bestemmingsplan, dat ook in afbraak voorzag, verdedigden de verenigingen het behoud en de onmiddellijke renovatie van de 19de-eeuwse panden. Het hotelproject kreeg (nog) geen vergunning. Het ontwerpplan van de Stad wordt gewijzigd.

Deze actie was het begin van een intensieve werking rond speculatieve leegstand en de stadskankers in de vijfhoek.

ZWARTE TOREN

Een tweede stadskanker werd onder de aandacht gebracht op de Open Monumentendagen. BRAL werkte samen met de "Stichting De Laatste

Blik" om de Brusselaars de kans te geven een laatste blik te werpen op één van de overblijfselen van de eerste omwalling rond hun stad. Er stond (nog!) een hotelproject op stapel voor dit terrein, waardoor de toren weer voor een stuk ombouwd zal zijn. Wij verzamelden de juridische en technische background van het dossier en organiseerden een gelegenheidstentoonstelling over de geschiedenis van de toren.

VRIJSTAD BRUSSEL

Op 12 december, 30 dagen voor de eerste verjaardag van de bezetting van het Hotel Central-huizenblok, slaakte de "Stichting Het Lopend Vuur / Fondation Prometteuse" opnieuw een noodkreet. Ondanks de stoere taal van januari '95 stond het huizenblok - dat symbool geworden is voor de aanpak van de speculatie - nog steeds te verkommeren. De verloedering van hele stadsbuurten leidt tot toenemende onveiligheid. De speculatie in het stadshart moet halt toegeroepen worden, veel harder dan tot nu toe het geval was. Er werd opgeroepen tot een stedelijke beweging waarin iedereen die begaan is met zijn stad, meewerkt aan het (over)leven van de vijfhoek.

BRAL werkte intens mee aan de voorbereiding van de stichtingsvergadering van de nieuwe stadsbeweging die gepland was voor begin januari '96.

SPECULATIEVE LEEGSTAND, EEN STUDIE

Als uitloper van de actie rond Hotel Central heeft BRAL samen met het Geografisch Instituut van de VUB, in opdracht van Staatssecretaris Vic Anciaux een studie uitgevoerd "Speculatieve leegstand in het Brusselse Gewest".

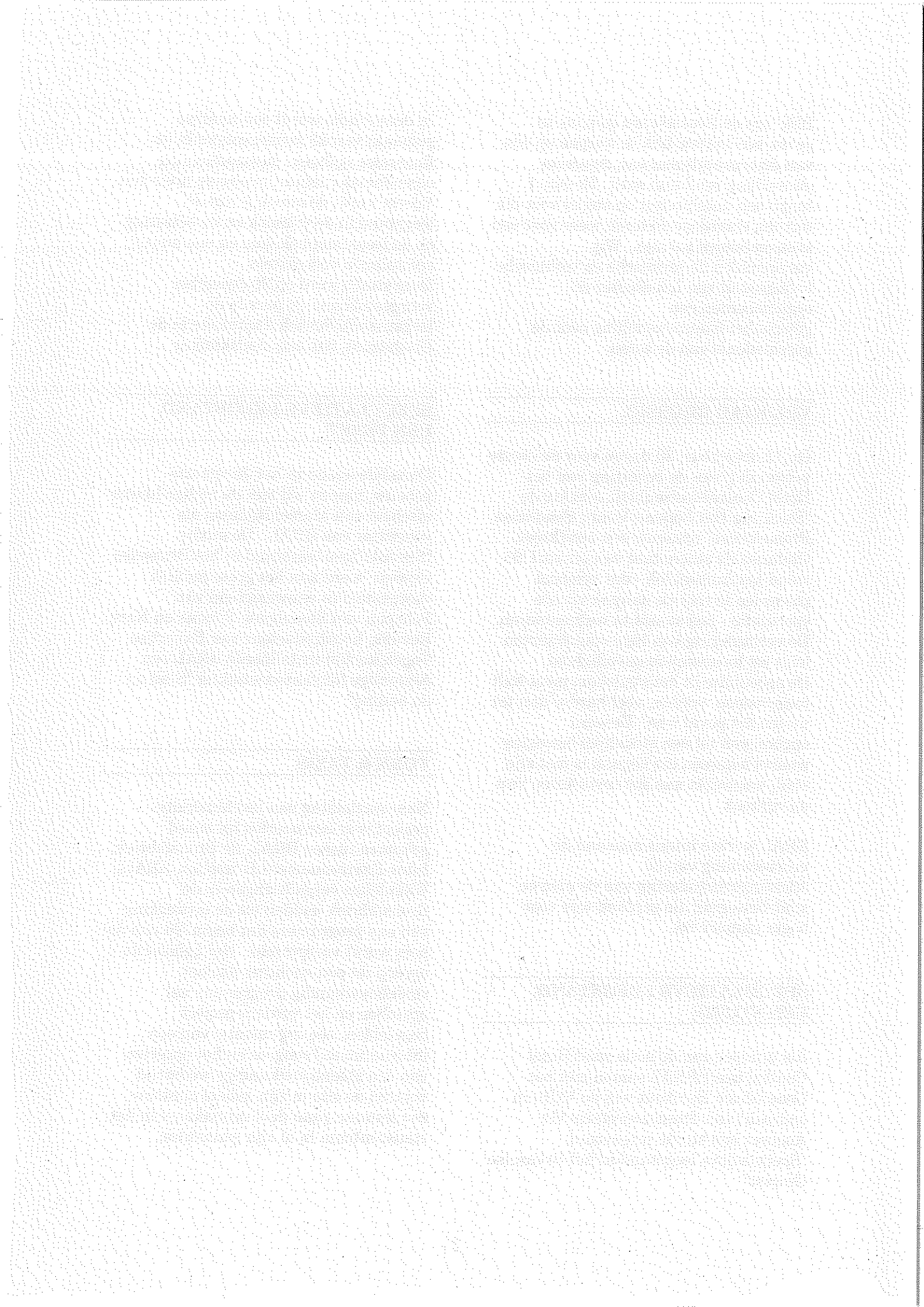
In deze studie wordt een analyse gemaakt van 28 stadskankers in de Brusselse vijfhoek: totstandkoming, eigendomsstructuur, geplande projecten. Voorts wordt de omvang van de leegstand in de vijfhoek en de belasting op de leegstand bekeken en een aantal oplossingen voorgesteld. Deze studie werd op 20 december voorgesteld aan de pers in de leegstaande fabriek Jacqmotte in de Hoogstraat, ook een stadskanker.

SPECULATIEVE LEEGSTAND, EEN FEEST

Diezelfde avond in het Jacqmotte-gebouw, namen wij met de nodige luister afscheid van Marcel Rijdams als voorzitter van BRAL. De studie "Speculatieve leegstand in het Brusselse Gewest" werd aan het grote publiek voorgesteld in aanwezigheid van Schepen van Stedebouw Simons en Kurt Reviers, hoofdredacteur van Expertise. Tegelijkertijd installeerde BRAL een éénmalige fototentoonstelling "Stad op de helling".

TURN & TAXIS

Naar aanleiding van het Musiccity-project is er een overleg tot stand gekomen tussen BRAL, de Bronsfabriek, Inter-Environnement Bruxelles, ARAU... Wekelijkse vergaderingen in de Bronsfabriek leidden tot de uitwerking van een programma dat begin '96 aan de pers wordt voorgesteld. Het behelst de oproep tot een stichting dat het stedenbouwkundig programma zal opstellen en het verdere project begeleiden, een organisatie van een internationaal congres en het opzetten van een stedenbouwkundige wedstrijd waarbij de site in zijn geheel opnieuw zou kunnen gaan deel uitmaken van het stadscentrum in al zijn gedaanten.

Daarnaast werkte BRAL een aantal eigen initiatieven uit, al dan niet in samenwerking met andere verenigingen:

ALERT

In 1995 startte de zesde jaargang van het tweewekelijks berichtenblad van BRAL. Met deze spreekbuis bereiken we 2400 adressen.

Een belangrijk deel van de inhoud wordt gerealiseerd met de steun van het Brusselse Gewest: de aankondigingen van de openbare bezoeken over stedenbouwkundige en milieu-vergunningen met een bijdrage over de juridische achtergronden. Daarnaast kunnen we er onze standpunten in kwijt.

De meest opvallende vernieuwing dit jaar was de vernieuwing en uitbesteding van de opmaak. Er werd gestart met interviews en het overnemen van teksten van derden.

HUURDERSWERKGROEP BRAL

huuradvies

BRAL organiseert in opdracht van het Brusselse Gewest telefonisch huuradvies en huurpermanenties in de Stadswinkel. In 1995 werden ongeveer 800 mensen geholpen voor complexe problemen, naast de ontelbare kleine telefoontjes voor eenvoudige vragen.

Een aantal terugkerende problemen: de opzeg van contracten van korte duur (maximum 3 jaar) hoewel dat wettelijk onmogelijk is, en tegen het einde van het jaar de huurprijsherzieningen en indexeringen.

verlenging van bepaalde huurovereenkomsten

Ten gevolge van de huurwet Wathélet van februari 1991 konden

huurovereenkomsten van onbepaalde duur van voor 1987 worden opgezegd tegen 31 december 1995. Dat heel wat huurders met een dergelijke opzeg werden geconfronteerd, blijkt uit het hoge aantal huurproblemen in verband met opzeggingen en huurprijsverhogingen door de verhuurder (resp. 67 en 61) waarmee we eind 1995 werden geconfronteerd. Samen met de Bond voor het Recht op Wonen en het Vlaams Overleg Bewonersbelangen, werd de druk op de federale Regering verhoogd, zodat begin december een tijdelijke wet goedgekeurd waardoor de opgezegde huurovereenkomsten met 1 jaar werden verlengd. Alle huurders die ons inzake dit probleem gecontacteerd hadden, werden door BRAL aangeschreven en aangezet om hun nieuwe huurovereenkomst (met een hogere huurprijs) op te zeggen.

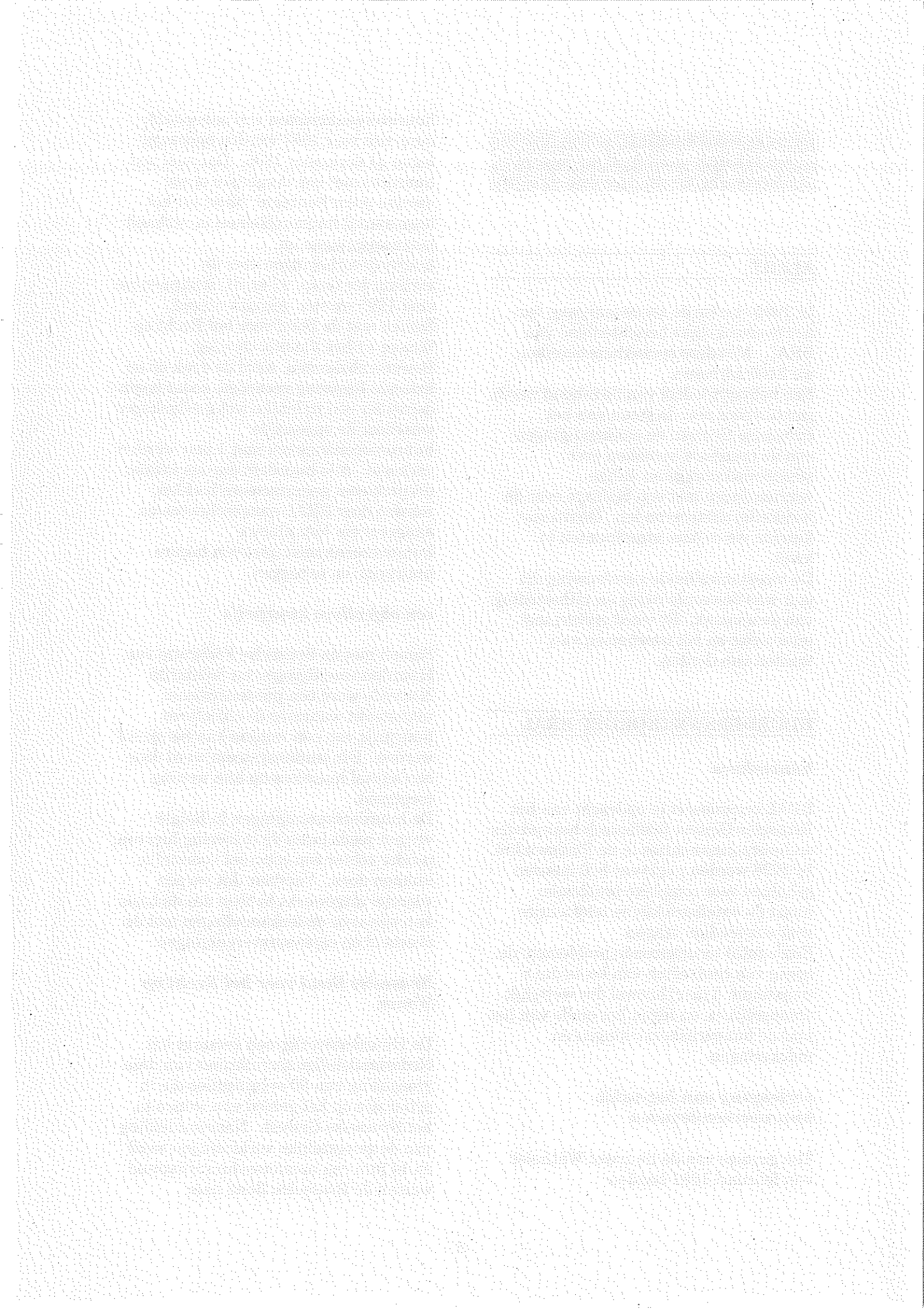
een objectieve huurprijs

Samen met de Brusselse Federatie van Huurdersverenigingen en Solidarité Nouvelle werd een puntensysteem uitgewerkt waarmee de objectieve huurprijs van een woning kan berekend worden. Dit puntensysteem werd door een aantal huurders op hun woning toegepast.

De huurdersverenigingen in België vragen reeds jaren de invoering hiervan, zonder echter een concreet voorstel te kunnen doen. Vandaar dat we een voorstel uitgewerkt hebben dat de basis kan zijn voor onderhandelingen met de overheid en eigenaarsverenigingen.

Brusselse Bond voor het Recht op Wonen

De Huurderswerkgroep verzorgt het Nederlandstalige secretariaat van deze groepering van 30 organisaties die in actief zijn op het gebied van wonen in het Brusselse Gewest. Naar aanleiding van de gewestelijke verkiezingen werd op 14 juni een memorandum verspreid waarin de Brusselse Bond haar

standpunten over een degelijk huisvestingsbeleid uiteenzet.

DAG VAN DE AARDE

Op zondag 23 april 1995 deden de Brusselse verenigingen voor het eerst mee aan de Dag van de Aarde. BRAL werkte met de natuurverenigingen verenigd in het Brussels Front voor Natuurbescherming-Front Commun de Groupements de Défense de la Nature en met de steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een gevarieerd programma uit om het grote publiek te laten kennismaken met groen in Brussel. Het gebrek aan groen in het stadscentrum werd in de kijker gesteld door een ludieke actie: het (voorlopig) inrichten van een parkeerterrein aan de Papenvest dat volgens het Gewestplan .

GEWESTELIJK ONTWIKKELINGSPLAN

Bij de invoeging van het GewOP in het voorjaar organiseerde BRAL twee informatievergaderingen voor plaatselijke werkers en geïnteresseerde Brusselaars over de inhoud en draagwijdte van dit nieuwe plan. BRAL verspreidde een Leeswijzer die de toepassing van de nieuwe reglementaire bepalingen - en vooral het toezicht erop door de alerte Brusselaars - moet vergemakkelijken.

COLLOQUIUM: FIETSEN IN DE STRAAT, STAD OP MENSENMAAT

Op maandag 12 juni organiseerden BRAL en Inter-Environnement Bruxelles met de steun van het Gewest een internationaal colloquium over de fiets in de stad. Het lag in de bedoeling om aan de hand van voorbeelden van andere steden aan te tonen hoe men een stedelijk fietsbeleid aanpakt.

Als aanloop naar dit colloquium gaven we in april 16 Brusselaars de kans en een fiets om de stad op deze manier uit te proberen. Deze campagne "1 maand op de fiets in Brussel" werd samen met de fietsverenigingen gevoerd. Ze kende veel weerklank in de pers en droeg bij tot het weer wat minder marginaal maken van de fiets als dagelijks verplaatsingsmiddel in de stad.

TROTTOIRSBROCHURE

In opdracht van de Koning Boudewijnstichting werd de inhoud verzameld voor een informatiebrochure over trottoirs in Brussel. Het praktijkgericht overzicht van alle aspecten die komen kijken bij goed beheer van voetpaden moet bewoners aanzetten tot actie voor de verbetering van een deel van het openbaar domein.

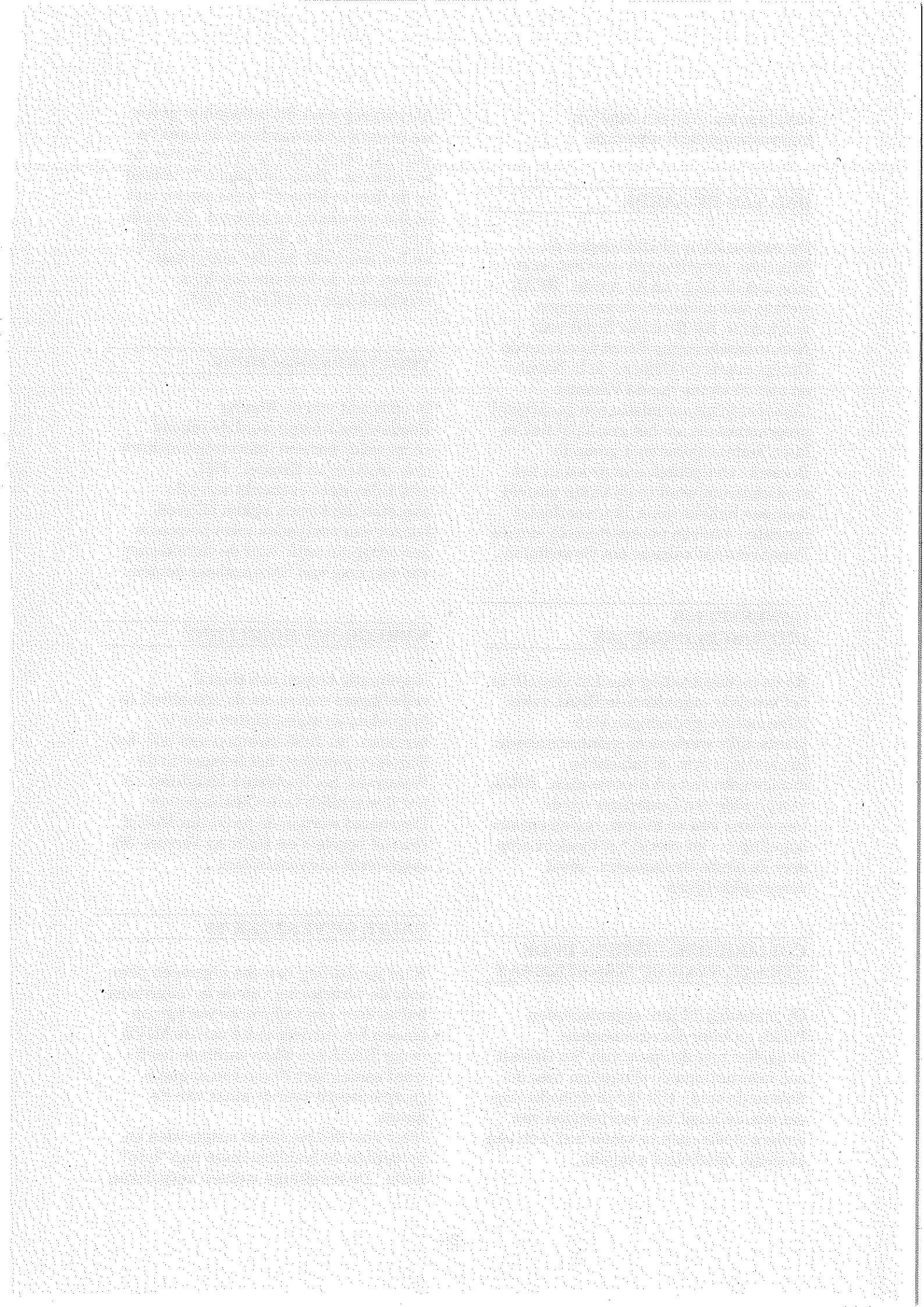
WERKGROEP MOBILITEIT

Regelmatig komen een tiental vrijwilligers samen om de actualiteit te bespreken en standpunten voor te bereiden. In 1995 kwamen aan bod: het Eurometro-project, het fietspad in de Wetstraat, het hoofdstuk Mobiliteit uit het Gewestelijk Ontwikkelingsplan. Daarnaast werden de projecten *Mobiel Brussel* begeleid en *Halte op Verzoek '95* uitgewerkt (zie hieronder).

HALTE OP VERZOEK '95

Naar aanleiding van een algemeen plan voor de verbetering van de bovengrondse haltes door een technische werkgroep binnen het Adviescomité van de MIVB (waar BRAL een afgevaardigde heeft), werd samen met Nomo een enquête georganiseerd over de staat van de haltes.

Meer dan 200 personen reageerden en noteerden de mankementen aan "hun" halte. De resultaten werden vergeleken

met de enquête die 12 jaar geleden gevoerd werd. Bleek dat er ondertussen veel verbeterd is aan het wachtcomfort maar dat een aantal belangrijke haltes op drukke punten en overstapplaatsen een grondige aanpak nodig hebben. De resultaten werden in aanwezigheid van de verantwoordelijken van de MIVB aan de pers voorgesteld en vormden het uitgangspunt voor het werk van de technische werkgroep.

MOBIEL BRUSSEL

Deze campagne werd in 1991 met de steun van de Koning Boudewijnstichting gestart. Het lag in de bedoeling om een dialoog op te starten tussen de overheid en bepaalde bewonersgroepen die concrete voorstellen hebben inzake het verkeer of de openbare ruimte in hun buurt. BRAL begeleidde de plaatselijke groepen in het analyseren van de knelpunten, het formuleren van voorstellen en het onderhandelen van de gemeentelijke en/of gewestelijke overheden. Op 15 februari werd hierover een afsluitende Ronde Tafel georganiseerd met de gemeentelijke en gewestelijke overheden. De neerslag hiervan zal, samen met het verhaal en de evaluatie van de verschillende projecten, uitgegeven worden door de Koning Boudewijnstichting.

Ondertussen heeft BRAL met de steun van het Brusselse Gewest nieuwe projecten opgestart en andere die nog niet afgerond waren (hieronder aangeduid met *), verder begeleid. Een kort overzicht van elk project:

Elsene - heraanleg Kroonlaan - Wijkcomité Kroonlaan-Nieuwelaan

Het transitverkeer in de Kroonlaan tast de woonfunctie aan en laat geen ruimte voor de zwakke weggebruikers. Het comité werkte samen met BRAL een eerste voorstel uit om via een herinrichting het verkeer te matigen.

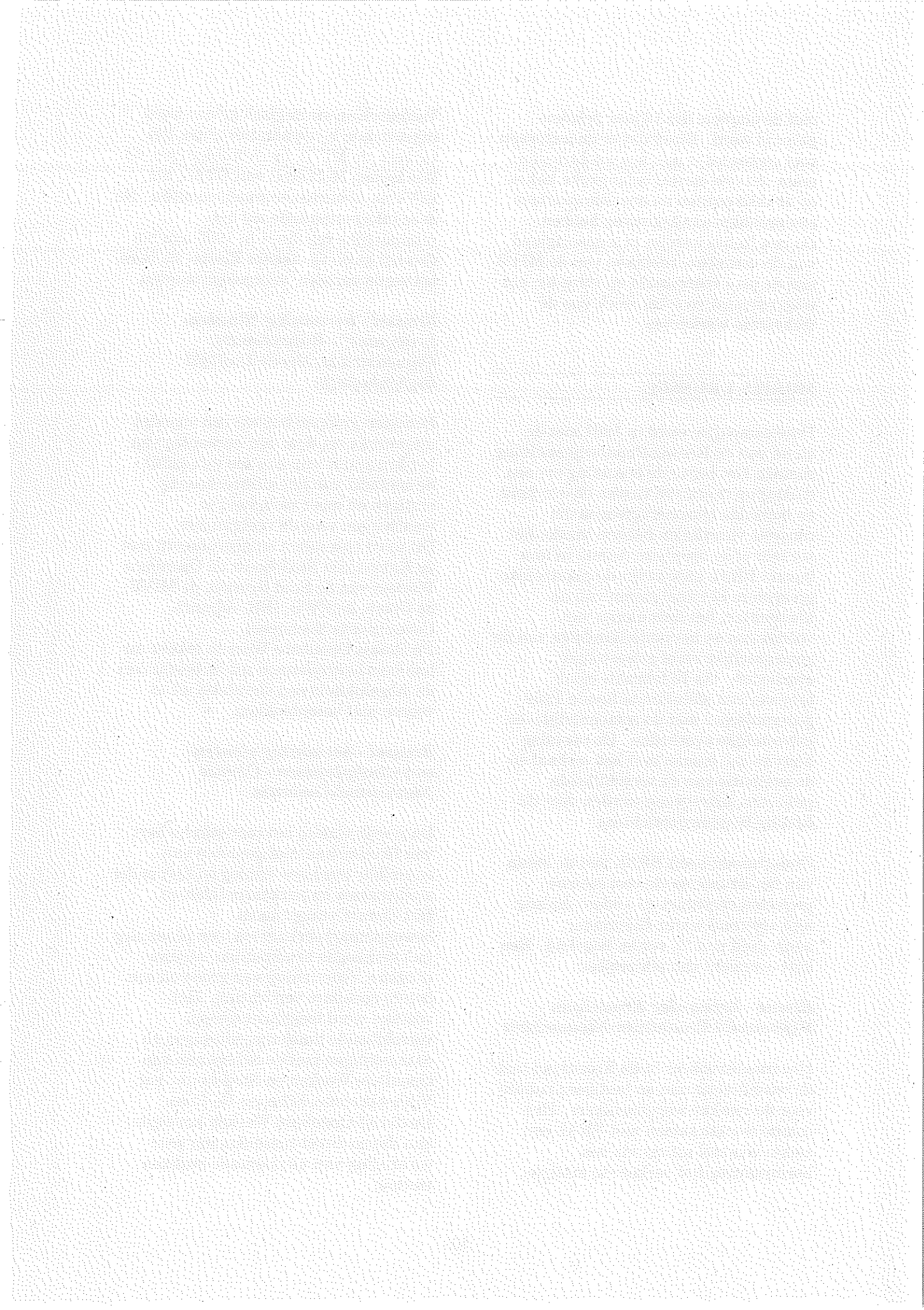
Technisch en strategisch advies werd ingewonnen bij de administratie, het Gewest, de MIVB, fietsverenigingen, de Werkgroep Mobiliteit van BRAL, het BIVV en naburige bewonerscomité's. Na deze informatieronde zal het uiteindelijke resultaat in 1996 aan het Gewest en de Gemeente Elsene, de twee bevoegde partijen, voorgelegd worden.

Brussel - heraanleg "Kaaien-kruispunt" - Buurtcomité Oppemstraat, Derde Leeftijd Begijnhofwijk

Bewonersgroepen hebben een voorstel uitgewerkt om door een heraanleg van het kruispunt - nu een zee van asfalt - de snelheid van het autoverkeer te matigen en meer veiligheid te waarborgen voor de voetgangers. Dit werd besproken en geëvalueerd met de Kabinetten Stedebouw en Openbare Werken van de Stad Brussel, de MIVB, de Gomb, de KWB, IEB, Adjunct-Commissaris Evenepoel, ... De Dienst Openbare Werken tekent nu haalbaarheidsplannen uit en bestudeert de mogelijkheid een simulatie uit te voeren met betonblokken.

Brussel - heraanleg straten/oversteekplaatsen - Comité Nieuwland-Centrum

Deze wijk vlakbij het toeristische hart van Brussel kan niet genieten van eenzelfde 'toonbare' aanleg en lijdt onder sluikverkeer en parkeerproblemen. Het Comité vraagt naast bewonersparkeerkaarten, een heraanleg met verhoogde kruispunten, nieuwe trottoirs, voorziening van groen en een betere openbare verlichting. Het voorstel werd toegelicht tijdens verschillende buurtvergaderingen en ontmoetingen met de Schepenen van Openbare Werken en Stedebouw, het Vijfhoekcomité, Schepenen De Rons. De dienst Openbare Werken kondigde aan dat ze direct tussenkomen voor verbreding van ultra-smalle stukken trottoir.

***Oudergem - heraanleg
Waversesteenweg - fietspad
Vorstlaan - GC Den Dam ****

De Waversesteenweg in Oudergem wordt geplaagd door overdreven snelheid van het doorgaand verkeer, oversteekproblemen aan de kruispunten en slechte trottoirs. De ideale oplossing is een aanleg zoals uitgevoerd in Etterbeek. Het opstarten van de bewonersgroep nam veel tijd in beslag. Er waren verschillende vergaderingen in het Gemeenschapscentrum, en informele gesprekken met verschillende bewonersgroepen.

Daarnaast waren er verschillende bijeenkomsten rond de technische uitwerking van het fietspad op de Vorstlaan dat onderbroken is op een cruciale plek, namelijk vanaf het kruispunt met de Waversesteenweg tot het Hermann-Debroux-kruispunt.

***Molenbeek - wijkcontract Sint-Jan
Baptistwijk - Buurthuis Bonnevie***

Deze wijk heeft dringend nood aan een algemene heraanleg van de openbare ruimte en lijdt onder een zware parkeerdruk. Bonnevie, dat lid is van de lokale Commissie voor geïntegreerde wijkontwikkeling, vraagt een heraanleg van de openbare ruimte in het kader van het wijkcontract. Zij hebben bewoners geïnterviewd over de wijk en tellingen gedaan. Het lijvige eindresultaat (fiches per straat en een algemene kaart) was sinds juli beschikbaar voor de contacten met Agora, dat eind '95 kon beginnen met het in kaart brengen van de openbare ruimte en in '96 herinrichtingsplannen zal voorstellen.

***Anderlecht - heraanleg De
Lindeplein - Werkgroep Mobiel
Brussel ****

Het grootste probleem bij het De Lindeplein is de oversteekbaarheid. De Gemeente heeft verschillende plannen laten uittekenen die sterk geïnspireerd

zijn door het bewonersvoorstel. Er waren vergaderingen met de Gemeente ter bespreking van deze plannen. De eerste fase van de werken was gebudgetteerd en gepland voor de zomer 1995. De financiële problemen van de gemeente hebben daar een stokje voor gestoken. BRAL en de bewoners hebben regelmatig bij de gemeente aangedrongen op snelle uitvoering : Volgens de laatste berichten is uitvoering voor zomer '96 gepland.

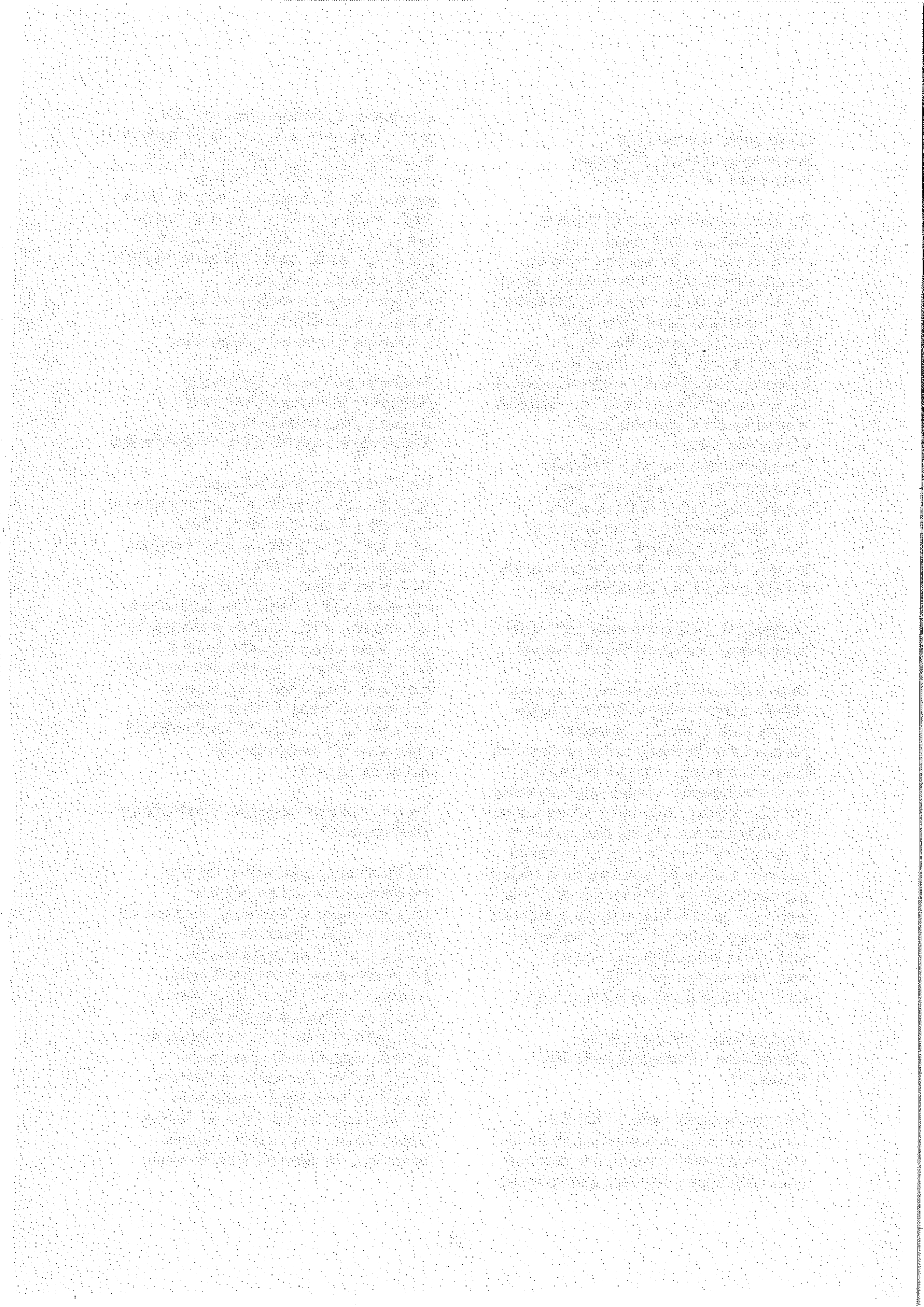
***Anderlecht-Vorst - heraanleg
fietspad op de Paepsebrug - 2
gemeenschapscentra en 2
fietsgroepen uit Vorst en Anderlecht***

Het fietspad op deze belangrijke verbinding tussen de twee gemeenten is in slechte staat en is meermaals onderbroken wat een zeer gevaarlijke situatie met zich brengt.

De bewonersgroep wenst door eenvoudige ingrepen de veiligheid voor fietsers en voetgangers te verhogen. Er werd meermaals vergaderd met de Dienst Stedebouw Anderlecht, met als conclusie 'fietspaden moeten waar mogelijk in dubbelrichting gesteld worden'. In december '95 werkte BRAL deze optie uit samen met de fietsverenigingen.

***Vorst - Luttrebrugwijk - Luttrebrug
Wijkcomité ****

De bewoners hadden al in '94 een reorganisatie van het enorme transitverkeer en een heraanleg van de verwaarloosde openbare ruimte voorgesteld. Na een geslaagde persconferentie en verschillende contacten met de gemeente, werd in maart eindelijk het gevraagde eenrichtingsverkeer in verschillende straten ingesteld. De bewoners herademden. Er werd een nieuwe prioriteit vastgelegd : een betere verbinding tussen de wijk en de Van Volxemlaan waar zich de winkels bevinden. De bewoners hebben een

Er werd eveneens gewerkt rond de heraanleg van de Van Haelen-tramhalte. Begin '96 zal dit kruispunt worden heraangelegd, wat een snelheidsremmend effect zal hebben op het verkeer op de Tweede Britselegerlaan.

Met dit laatste project zitten we eigenlijk al bij het volgende pakket projecten, namelijk de dossiers die BRAL opvolgde ter ondersteuning van de plaatselijke groepen. Ook dit jaar was de vraag naar de steun van BRAL bijzonder groot. En ook nu dienden we keuzes te maken. Prioritaire aandacht ging naar het stadscentrum en de omliggende 19de-eeuwse stadshuizen.

WIJKEN VOOR EUROPA

Onze werking in de Leopoldswijk met de bewonersgroepen die sinds jaren ijveren voor een betere integratie van de Europese Instellingen in hun buurt (Vereniging Leopoldswijk-AQL, GAQ-Nord-Est, Omwonenden Jourdan, Comité Stevin, Comité Pascale-Toulouse, ook ondersteund door Inter-Environnement Bruxelles en ARAU), concentreerde zich dit jaar rond de publicatie van een brochure (in het Nederlands, Frans en Engels) over de problematiek van Europa's aanwezigheid in het centrum van Brussel. Behalve een analyse van de problemen en een balans van de beloften werden concrete voorstellen voor een positieve evolutie van de wijken geformuleerd.

Het initiatief kreeg vanuit op verschillende wijzen de uitdrukkelijke steun vanuit de Europese Instellingen. De verschillende vakbonden van Europese ambtenaren onderschreven de inhoud van de brochure en stelden het samen met ons in het International

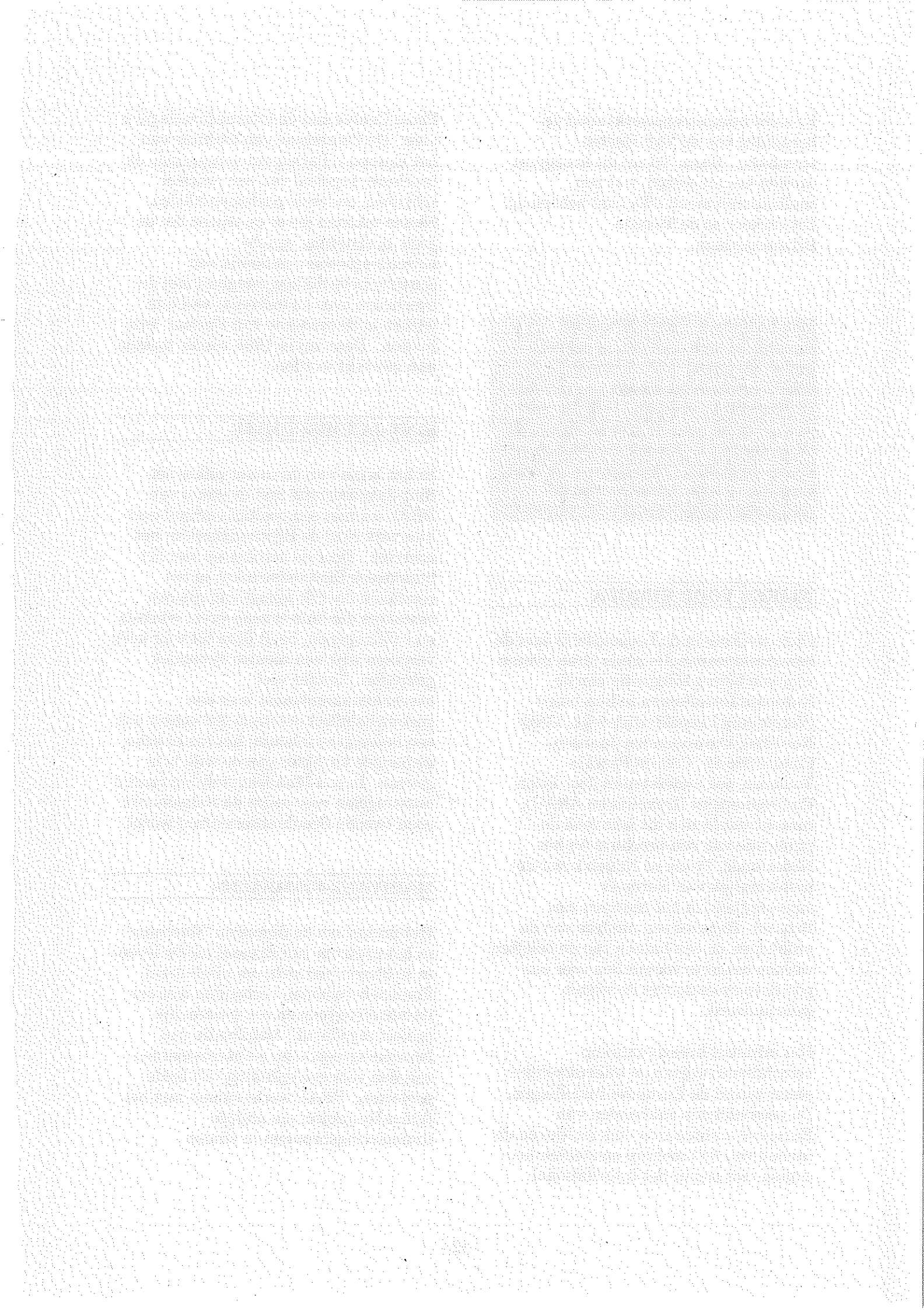
Press Center aan de internationale pers voor. De Commissie van Cultuur van het Europese Parlement verspreidde de brochure, begeleid van een officieel schrijven, onder de parlementsleden. Kleine tekenen die er op wijzen dat de grote doelstelling van de bewonersgroepen, namelijk een constructieve dialoog aangaan met de overheden over de toekomst van hun wijken in de schaduw van Europa, kan lukken. Daar zal in 1996 verder moeten aan gewerkt worden.

SINT-JAKOBSCOMITE

In het begin van de zomer pakte het Sint-Jakobscomité met de steun van BRAL uit met een positief verhaal over hun wijk rond de Bijstandskerk in het centrum. Door de activiteiten van het buurtwerk Bijstandswinkel en het comité en door de komst van nieuwe bewoners die huizen renoveren, winkels en café's openen, heeft deze tot voor kort vergeten wijk een nieuwe dynamiek gekregen. Zonder veel overheidstussenkomst is er een sneeuwbaaleffect ontstaan dat echter ook een bedreiging inhoudt: het historische, gemengde karakter van de wijk is in gevaar. In een Manifest stelt het comité maatregelen voor opdat de Kolenmarkt geen tweede Beenhouwersstraat wordt.

MARIVAUX-FILMZALEN

Het project om de filmzalen 'Marivaux' in het centrum van Brussel nieuw leven in te blazen had zich, om uitsluitend financiële redenen, verbonden met een immobiliëngroep en een gezamenlijk project ingediend. Mobilisatie van bewonersgroepen en geïnteresseerden zorgden voor een splitsing van beide projecten. BRAL werkt samen met het filmzalen-project om andere financieringsbronnen te vinden.

MOMMENS ATELIERS

BRAL heeft op vraag van bewoners in oktober de stand van zaken opgemaakt van dit dossier in Sint-Joost-ten-Noode. De ateliers zijn volledig geklasseerd. De vergunning (geldig tot 23/11/96) voorziet in een gemengd project met kantoren en winkel aan de Liefdadigheidsstraat, 2 woongebouwen en 170 parkeerplaatsen.

COMITE KONINGINNEPLEIN

In oktober werden de bewoners van de buurt rond de Schaarbeekse Sint-Mariakerk opgeschrikt door een project voor 92 studentenflats waarbij 2 waardevolle panden op de hoek van de Koningsstraat en Beughemstraat dienden afgebroken te worden. Met de steun van BRAL werd tijdens het openbaar onderzoek gereageerd. Het project werd ingetrokken.

MAGDALENA CITY IN JETTE

Twee jaar na een eerste grootschalig project voor het klooster naast de Magdalenakerk in Jette werd een tweede project in openbaar onderzoek gebracht. Een nieuwe bewonersgroep beet zich met de steun van BRAL vast in dit dossier. Een boeiende discussie tussen het gemeentebestuur, stedenbouwambtenaren en een grote groep bewoners op de overlegcommissie verplichtte de projectontwikkelaars hun project te herzien en beter in te passen in de bestaande stedelijke omgeving.

VERKEERSPLAN ELSENE

De beslissing van de Elsense gemeenteraad om een gemeentelijk verkeersplan op te maken, creëerde ongerustheid onder de verenigingen die de woonomgeving, de fietsers en de openbaar-vervoergebruikers verdedigen. De doelstellingen verborgen immers een

alles-voor-de-auto-uitgangspunt. De verschillende wijkcomité's en verenigingen van Elsene werden in een aantal vergaderingen verzameld om samen de principes voor een goed verkeersplan voor Elsene te formuleren. Door dit overleg kon er gemakkelijk gezamenlijk gereageerd worden bij een reeks openbare onderzoeken voor de heraanleg van straten waarbij er systematisch trottoirs versmald werden om een extra-parkeerstrook te creëren. BRAL woonde deze vergaderingen bij om technische ondersteuning te geven wanneer het nodig was.

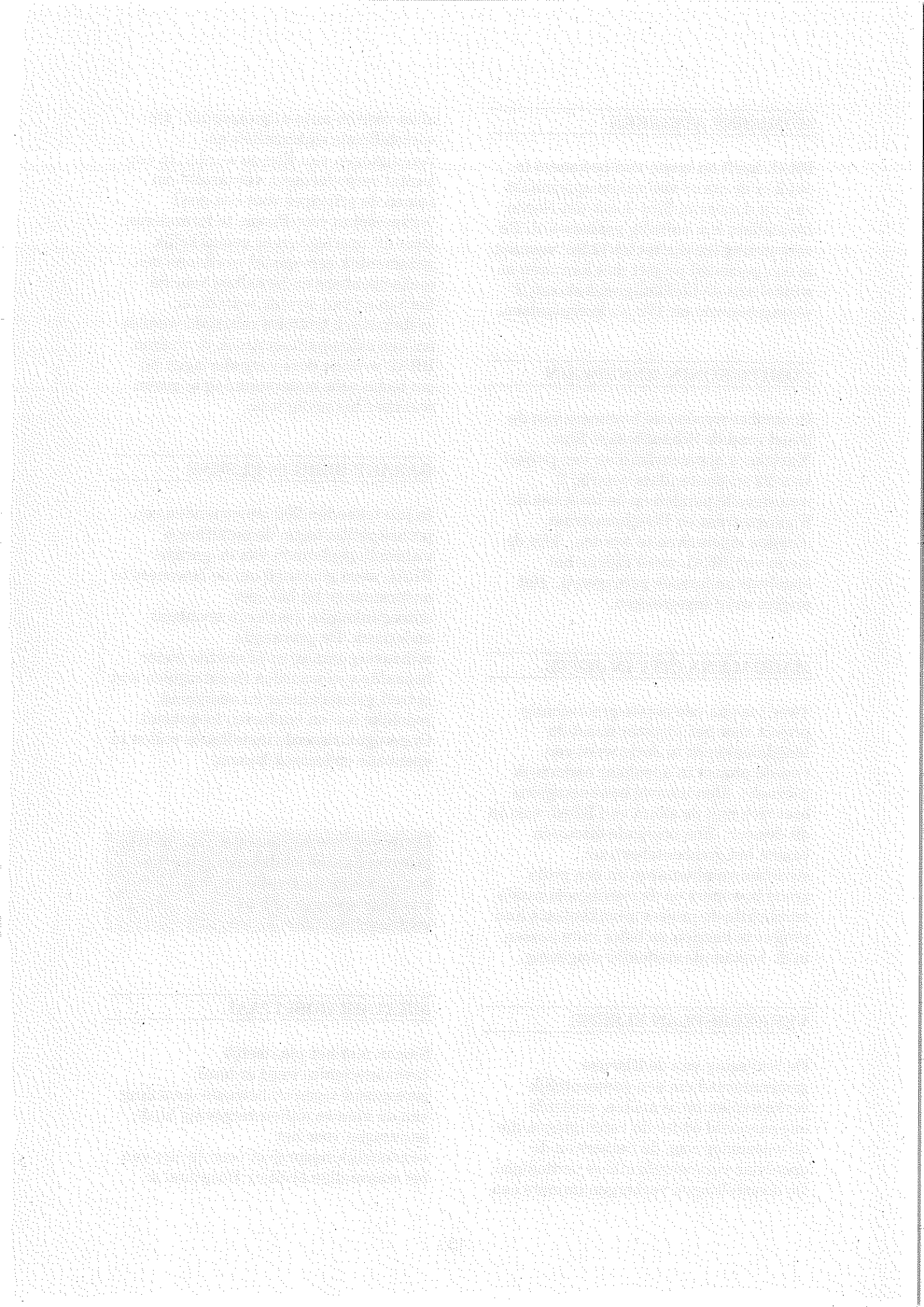
GARAGE BERG IN ELSENE

In juli tekenden 200 omwonenden een protestpetitie tegen de ambitieuze uitbreidingsplannen van de garage. BRAL werd gevraagd om de bewoners te ondersteunen bij het zeer ontoegankelijke dossier in openbaar onderzoek. De gevraagde milieuvergunning werd slechts onder bepaalde voorwaarden (maatregelen wat betreft geluidshinder en veiligheid; redelijke los- en laaduren) toegekend. Ongeregulariseerde installaties zullen in openbaar onderzoek komen.

Daarnaast waren we actief rond enkele dossiers die ons sinds jaren nauw aan het hart liggen omwille van hun voorgeschiedenis, of hun voorbeeldfunctie.

MILITAIR HOSPITAAL

Samen met het plaatselijk bewonerscomité werd er hard gereageerd tegen de bewuste omzeiling van de nieuwe milieuwetgeving bij de aanvragen voor het verstedelijkingsproject voor de site van het voormalige Militair Hospitaal te

Elsene. Het project werd bij de aanvraag voor een milieuvergunning kunstmatig opgesplitst om te kunnen ontsnappen aan de noodzaak om een effectenstudie te laten opmaken. Zowel het comité als BRAL gingen in beroep tegen de milieuvergunningen en kregen in eerste instantie (bij het Milieucollege) gelijk. De tegenpartij ging tegen deze uitspraak in beroep bij de Regering die door een niet-beslissing de vernietiging van de vergunningen opschortte.

DE CORA IN NEERPEDE

Samen met Neerpede Blijft ! bleef BRAL het op juridisch vlak uitermate complexe Cora-dossier opvolgen. In 1995 was de eerste fase van het aanvraagdossier voor milieuvergunningen in openbaar onderzoek, namelijk het ontwerp-lastenboek voor de effectenstudie. BRAL analyseerde het dossier grondig in het kader van de juridische procedures die we lopen hebben tegen het bijzonder bestemmingsplan en de stedenbouwkundige vergunning. Wij informeerden de plaatselijke bewoners en de handelaarsverenigingen van Anderlecht zodat deze goed konden reageren op de overlegcommissie. De resultaten van de effectenstudie worden in de eerste helft van 1996 verwacht. Ondertussen wordt op het terrein de werf reeds voorbereid.

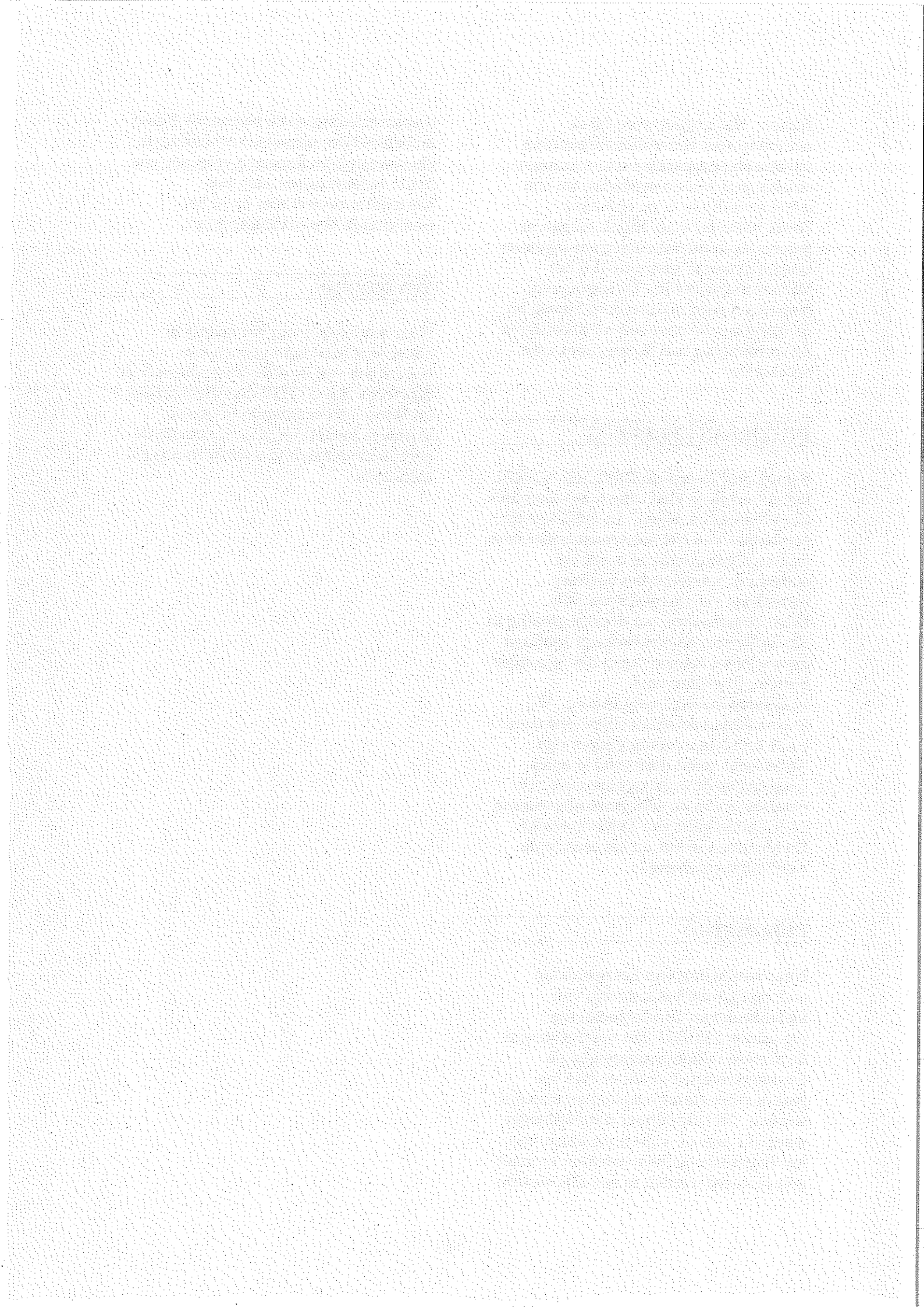
EUROMETRO

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van lastenboek van de effectenstudie organiseerde BRAL het overleg tussen de diverse milieuverenigingen en bewonerscomité's zodat er met een gezamenlijk standpunt kon gereageerd worden. Het standpunt dat verdedigd werd: dit project is geen prioriteit voor het Brussels openbaar vervoer, er moet geïnvesteerd worden in een efficiëntere

dienstverlening op de bestaande lijnen en betere bovengrondse verbindingen. De gewestelijke Regering volgde ons in die redenering en nam het Eurometro-project niet op in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan.

TGV-NOORD

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van lastenboek van de effectenstudie voor de doortocht van de TGV door Schaarbeek en Haren, ondersteunde BRAL de inwoners van Haren die vrezen dat de geluidshinder in hun woonkern nog zal toenemen.

Zoals andere jaren, misschien zelfs nog meer, werd er geregeld overlegd en samengewerkt met andere organisaties:

- de vier leefmilieufederaties waaronder vooral Inter-Environnement Bruxelles,
- ARAU,
- RISO,
- Stad & Cultuur,
- Brussels Front voor Natuurbescherming/Front Commun,
- Nomo,
- Gebov/Gutib,
- 't Greun Veloske,
- Gracq,
- Stadswinkel,
- en belangrijke nieuwkomer, de Beursschouwburg met wie de verschillende Stichtingen voor een leefbaarder stadscentrum intensief ondersteunden.

BRAL wordt door de overheid erkend als volwaardige gesprekspartner en uitgenodigd voor deelname aan officieel overleg met beleidsinstanties.

BRAL is lid van

- de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie en haar BBP-commissie,
- de Gewestelijke Milieuraad,
- de Hoge Raad voor Natuurbehoud,
- de Adviescommissie ter Studie en Verbetering van het Openbaar Vervoer,
- het Adviescomité bij de MIVB.

Raad van Beheer:

Frans Adang, Werner De Bus, Stefan De Corte, Wim Embrechts, Paul Penders, Marcel Rijndams, Gaetan Van der Smissen, Georges Vanhamme, Jean-Paul Vansteenbergh.

Algemene Vergadering:

Actiegroep Haren Leeft, Asar, Brukselbinnenstebuiten, Buurtcomité Nieuwland-centrum, Centrum voor Stadsvernieuwing, CQFD, GAQC, Ten Noey, Ten Weyngaert, Gebov, 't Greun Veloske, Heembeek Blijft, Jets Leefmilieu, Comité Harmoniebuurt, Comité Helmet, Comité Koninginneplein, Neerpede Blijft, Omwonenden Jourdan, Opbouwwerk Anderlecht, Petitions Patrimoine, 't Smelleken, Vereniging Beter Leefmilieu Sint-Pieters-Woluwe, Vereniging Leopoldswijk, Werkgroep Leefmilieu Anderlecht, Werkgroep Leefmilieu Berchem, Werkgroep Leefmilieu Brussel-centrum, Werkgroep Leefmilieu C.S.C., Werkgroep Leefmilieu Masereel, Werkgroep Leefmilieu Neder-Over-Heembeek, Werkgroep Leefmilieu Sint-Lambrechts-Woluwe, Wielewaal, Wijkcomité Magdalena Jette, Frans Adang, Leo Camerlynck, Werner De Bus, Stefan De Corte, Wim Embrechts, Paul Penders, Frits Pittery, Piet Roose, Pieter Soete, Thierry Timmermans, Jacques Van Hertum.

In onderlinge afspraak heeft RISO-Brussel een vaste vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering en actiekern van Raad van Beheer: Jole Louwagie.

In de loop van 1995 werkten de volgende mensen op het **BRAL-secretariaat**:

Leen de Becker, Lieve De Kimpe, Hilde Geens, Christine Goyens, Laurence Jenard, Annemie Pijcke, An Stijfhals, Mark Trullemans, Werner Van Mieghem.

